Dnro 001/81/2018

Heikki Taulu 23.4.2018

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@edsukunta.fi

Asiantuntijakuuleminen tiistaina 24.4.2018 klo 12.15

VNS 1/2018 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2019-2022

Akava kiittää mahdollisuudesta olla kuultavana otsikon asiassa.

Työmarkkinoilla tilanne on viimeksi kuluneen vuoden aikana parantunut huomattavasti. Työttömien määrä on lähinnä käynnistyneen talouskasvun seurauksena laskenut lähes ennätykselliseen tahtiin ja laskun odotetaan jatkuvan myös kuluvana ja ensi vuonna. Nopeasta laskusta huolimatta työttömien määrä on edelleen suuri: korkeakoulututkinnon suorittaneitakin on työttömänä vielä noin 40 000 henkilöä ja pitkäaikaistyöttömiä tästä joukosta on yli kolmannes. Rakenteellinen työttömyys on varsin korkealla tasolla ja vaikeasti työllistyvien joukko on suuri. Selonteossa esitelty analyysi työmarkkinoiden työllisyys- ja työttömyysongelmista on oikeansuuntainen: hyvään työllisyyskehitykseen on edelleen syytä panostaa.

Akavan näkemyksen mukaan työväestön, niin työllisten kuin työttömienkin, osaamisesta huolehtiminen on ensiarvoisen tärkeää korkeaa työllisyysastetta tavoiteltaessa. Hallitus on kehysriihen yhteydessä tehnyt hyvän esityksen työttömien koulutusmahdollisuuksien parantamiseksi. Esitys lisää joustavalla tavalla 25 vuotta täyttäneiden lyhytkestoisen opiskelun mahdollisuuksia työttömyyden aikana. Samaan aikaan työttömällä säilyvät työttömän normaalit velvollisuudet eli työttömän täytyy hakea ja olla valmis vastaanottamaan kokoaikatyötä sekä osallistua tarjottaessa työllistymistä edistäviin palveluihin. Opinnot myös luettaisiin työttömyysturvan aktiivimallissa aktiivisuudeksi.

Akava pitää perusteltuina hallituksen päätöksiä työttömyysturvan aktiivimallin korjaamisesta. Jatkossa aktiivimallissa hyväksyttäisiin aktiivisuuden osoittamiseksi myös esimerkiksi ammattiliiton järjestämä työllistymistä edistävä valmennus, koulutus tai muu toiminta. Esimerkiksi Akavan jäsenliitoista useat tuottavat joko itse tai hankkivat ostopalveluna jäsenilleen valmennuksia, jotka tähtäävät työllistymiseen. Myös ammattiliittojen perustamat työllistymisyhdistykset tekevät vastaavanlaista työtä työllistymisen hyväksi. Akava on esittänyt myös

omatoimisen työnhaun hyväksymistä aktiivisuudeksi, mutta tähän asiaan ei aktiivimallissa toistaiseksi olla puututtu.

Työsopimuslakiin kohdistuvat esitykset alle 30-vuotiaiden perusteettomien määräaikaisten työsuhteiden mahdollistamisesta sekä yksilöperusteisen irtisanomisen helpottamisesta eivät ole ongelmattomia. Nuorten asema työmarkkinoilla on jo valmiiksi epävarmempi kuin varttuneemmilla ja ehdotettu esitys vain lisäisi tätä epävarmuutta. Yksilöllisen irtisanomisen helpottamista perustellaan työllistämisen kynnyksen alentamisella. Suurin riski palkkauksessa, mikäli sellaista on, kohdistuu kaikkein pienimpiin yrityksiin, joten henkilömäärärajan ulottaminen jopa 20 henkilöä työllistäviin yrityksiin on tavoitteeseen nähden liioittelua. Esitys lisäksi heikentäisi entisestään työntekijän asemaa suhteessa työnantajaan.

Akava katsoo, että hallitus teki oikeat päätökset työaikalain uudistamisesta. Akava on tyytyväinen kehysriihen päätöksiin työaikalain laajasta soveltamisalasta ja siitä, että asiantuntijat ja esimiehet jäävät työaikalain piiriin. On hyvä, että toisin sopiminen ohi työ- ja virkaehtosopimusten ei tule lakiin.

Hallitus esitti kehyspäätöksen yhteydessä työllisyyspaketissaan useita muitakin työttömien aktivointiin ja työttömyysturvaan kohdistuvia avauksia. Muun muassa palkkatukea koskevaa lainsäädäntöä esitetään arvioitavaksi, työttömyyden rakennetta selvitetään, ikääntyneiden työllisyyttä parantava valmistelu aloitetaan, lyhytkestoisen työn vastaanottamista pyritään edistämään ja yrittäjän ei-omistavan perheenjäsenen työttömyysturvan toteutumista parannetaan. Näistä aloitettavista tai jatkettavista hankkeista Akavalla ei tässä vaiheessa ole huomautettavaa.

Akava ry:n puolesta

Heikki Taulu
ekonomisti